

שנה כ"ו גליון ע"א (אלף ש') פרשת דברים
ח' פיהם אב תעפ"ה לפ"ק

ולעין מון מהה'צ' רב שמאלי בן רב כי חזקאל שראגא זצ"ל מנאנשא, והרבנית הצדיקת מרת אשתור בת הרבר יצחק זל'

הדלקה: ברוקליין 55:7 = מאנסי - קריית יואל: 7 = לונדון: 8 = אנטוורפן: 9 = מאנסי - קריית יואל: 9 = לונדון: 9 = אנטוורפן: 9
מושבך: ברוקליין 22:9 = מאנסי - קריית יואל: 25 = לונדון: 59 = אנטוורפן: 59

מעניתא דיוםא

ערב תשעה באב שחיל בשבע

ספר הנגה'ץ ר' העניך אדרואז גאל' אברק'ק' לאנדראן: והוא ל' שלחן הפהור של ב'ק' מון מהר'א [מכבעלא] ז' שנתנה חרב' בעיר וווערבוין [הסמכה לוייען] בעורב התשעה באב שלח ליהו בתשבת, ולמורות שהמנוג בשבח שלח ישועה באב לכבוד החומר ברוך ד' יומ' יום בסכערות היום, לא אמרו אוורו בשבח ההויה. ל'ים הוהה ואית בארא'ק' ישועה באב לערוב התשעה באב להוות בעש'ג' וו' בעת עירוב השלחן בפרא'ך דשחנא, פה מון להמקורבים ענה א' הווכחים שלפיו היה שמשמע מאלטע הפסדים לא מלהוג בטענה כו, רק בשבח שלח בו התשעה באב ענה א' הנה אליו מון ישאל אותו על מי ווונחן קראקו אלטע הפסדים, השב שבועתו על הר'ד ולמן האפמאן'ל', רן העלה חיך קל על שפתיו, כאמור: כבר אתה מכנה את פרוח החסידים בחואר אלטע הפסדים. או עניינ' מורה, שלפי מה שזכיר לי מאוחרון המים בהם שחה מון בווערבוין בשנות הרפ'א', שאו לה התשעה באב להוות ביטם השנון מבו'הו, לא אמרו או בשבח עבר התשעה באב את החומר ברוך ד' יומ' יום, השב על קך מון, כי אם אכן ברכ'ה, ברם החוית או אונז ומיר איניקלען פון ר' יוסיש ר'ביב', והם נהנו ממר ולהלה מורי שבשבתו, ועל ר' בר' אונז' פ' יעיש' ואן דעם ממר. ואכן אמרו או את החומר הלול. ואלא זון נודע לי מפי' א' מכאי בתרו של מר, ואחר עירוב השלחן אמר מון בהדרוי למוקורבים, כי באמצעות המונוג לאמר נס שבת כו, וזה שבוייערבוין לא מזרו אותו, הוהה ואית מפי' גולד הצעפטה שורר במקום מפאת הציבור והగROL שנכח ונדרך שם, אבל אה'כ' בכו' (קוץ עתיקות בעילא, ח'ב)

ראיהו איל ש"ב כ"ק הנה"ז בעל הפהרת בפהל' משארמאנש ז"ל בשלה חשעה באכ במויזאי שב"ק, גמר כל אשערום הסגוליט בחזון יומן אב"ה ואחרים א"ל מדבר בק בבריות הטעורות למלואו בהשעם באה. (פרק ה'ב'א' מאנאש ז"ל)

שבת ח' צו

סימר מכוורר פחס מקארוי צ'יל, שבימים שבירו ייז בתמזה לחשעה באב היה נשפַל, וגם המורה שעות שביבת היי נעמדים מלכת, וגם הלהלה של שבת חזון מעלים לא היה מצלחת. ומויה רגאה עד כמה היה דואג על חורבן בית המקדש.

הה'ק בעל בית מקארלוין צ'יל, הי' פעם בשבת חזון באסלאביין, והיו שם מונגדדים, וראה שם שרים עשבטים והוא היה בשמהה, וכאשר ראה שהנהגתו אינן מוצאת חן בעיניים, אמר להם: ביום השבת קדש שישו ושמרו מכובלי מותן נחילאל, והכנס בהם חיות ונשמה חדשה ושמהקה עצומה, ובגיל מהם כל העצבות שעיה' להם. פיר ש אש אהר דר' קפ' (ה)

שמענו מפי גאון הצדיק בעל
שוו' קול אורי ז"ל מה' מאד, שאמר שרע עלי המשעה והמנגה
אל האשכזובים, כי שבתותין בין המערם ואומרים בבית הכסת
לכה דודיך וכוי, הכל בגיןו "אליז'ו" וכוי (הפזון בקינות ת"ב), דהיינו
כמו אבירות פרהרסיא, ועוד והוא העיקר, כי אבינו שמע
בחיותוILD וולם חכם, היה בעיר (בח' מאד) בית אחד שקוונו
שם בו הצלים והשורות ר'יל על הגג והעללי, עד כי
הרכהור הדרים נצאת מן יפהו, ושםעו שם בלילה בימות החול,
שאמר לנו להזכיר דודינו בגיןו של "אליז'ו" הנוהג הינדי, וכן אלם
מותגרים בו לעלו ולקלס, והם הסתומים אחרא נהנין כנראה מה
شمזרמים בגיןו זה בשבת קודש "להה דודיך", ע"פ ר' רואי שלא
לנהוג כן גם בשבת קודש ביום המ匝עים ע"כ תורף דבורי
קדושים. וזביה תורה מונאקסת משודורה ר' את' יצ'י

פומ' כשי' רביינו "הריה" בעל אור מלא **מקאסן זכ"ל** שובת שבת בין המצריים בעיר אהת, בליל שבת אחר ערכית השלחן יראו א ניש החסדים שבאו לחסוט בצל קורתו ברקידה כנהוג, הרב מרא דארתא שאל לרבעינו היבוכו במאי בין המצריים לרകוד, השב ל' רבינו דרך צחות, לאלה שבת היא מותנה קאניאת בעניהם דג' טיז'א', ובמנתנה יליכא דינאי דבר מצרא. (הילכות קדוש אסאנן דף סק"י)

שמעתי מהאדום זי' עיניה' ליט' מניא' אמר: בשבת חזון זוכים החזון הקדוש מלובין זי' עיניה' ליט' מניא' (שיחתו של עבדי אבנת' ב' דף נ)

עובד דשモאל סיפורי צדיקים שנשמעו ממרו הגה"צ מנאנאש זצ"ל [ש]

דער קוזאל פז צדיקים

דער ציילונגען פון רבותינו הקדושים צו זייןער יארצ'יזיט

רביעי יעקב יצחק מלובלין ז"ע
ט' מנחם אב שנת תקע"ה לפ"ק

הרה"ק רבי יעקב יצחק הורוביץ נטה תקופה של זיוון טרנס רבי אברהם אליעזר הילוי ז"ל, אלכט דור זם של "ה הק". ערך איז עזעונין אל תלמיד פון המגיד ממעוישט, הרהור"ש מניכלשבורג, ר' מאלענץברג, ר' מאנטיגאל, און רוחה"ק ממאדריסטש. נאר אין לעבן פון רון ר' מאלענץברג האט איז שטאט גולדין, טוינטנער אידן איבבן דיז מסתמאפּ געוען שפערען איז ער רדיבער אויגוינן און שטאט גולדין, טוינטנער אידן איבבן דיז מסתמאפּ געוען און זיין הייליגן שאטן, דוב צדיקי הדור זענען פון זיינע תלמידים, ער איז באקאנט מיטן זאגעטען, ווילע ניע אטלס אלכס גודזון מיט רוחה הקדשה. ער האט מהבר געוען דיז ספּרא: ואה זרכין, זרכין זאת, אמתה. ער איז נטלקל געועאן שנת תקעה"ה לפ"ק, זיין הייליגער ציון געפּינט זיך אין שטאט לובלין צ"ז.

על האט פאיסרט אמאלא וווע הרה'ק בעל עטרת צבי מזידיטשוב צ'צ'ל אויז געווען בי זיין כי דער רבינו לובלין, האט בענערוון ווי דער רבינו פון ולוביל האט געאלצט די פיש עלכוב ב'ק, אוון דער עטרת צבי האט געפעריט אויז אויאן שיטילט פיש פון וווארס ער האט געאלצט אט ראטה פון לובלין געאלצט ספעריטער ארים, אבער ער וווארס געאלצט אויז אפער עט דער שיטילט פיש וווער אונגעלאט איזן די קיך, האט ער עטמאבלט אס סטמן אינעם שעילק לש זוון האט אונגעלאט פאר די קעכערין אויז מעז זאל זיבב די פיש בעים טיש, אוון מען האט אקע איזוי געטווין, וווען דער רבינו פון לובלין האט געטילט די פיש האט ער געוממען דעם טיטילק אוון עס צוטילט אויף צוויי, אויאן שיטילק האט ער געגען פאָרן עטרת צבי, אוון די דנדער האט ער געגען פאָר אַנדערע מענטשן, אוון דער עטרת צבי האט געאלצט בי זיך זיין האט, או אונגרה האט דער רבינו לובלין געאלצט די פיש אנד פאָר אַס, אוון וויאזוי ער אוועק וועגען די צויזיינע טעל פאק אַראָ צויזיינען! אַבער וווען ער האט אונגעלאט צו סדן האט ער באָמְרָקֶט אַדער צויזיינער עטס נישט די פיש, אוון וווען ער האט עינען בפֿרְגּוֹנֵט פֿאָרוֹאָס ער עטס נישט, האט ער אַס געונגעלאט או די אַדְקָטָעָר לְאַזְטָאַס אַס נישט סָן קִין פִּיש. האט דער עטרת צבי דומאלטס געוזהן אוֹז דער רבינו לובלין האט דאס לעס געוזהן פֿאָרוֹאָיס ברוח קְדוּשָׁו. (פארו יוסָן פַֿינְקָה, הקדמתה המופיע)

הר' יעקב יצחק דער הוועז פון לובלין זצ"ל איז געיבורן שטח קה"ה לא' קז זיין טאטן רבי אברבנאל לאיעזר הילוי זצ"ל אכטע דור זטם של'ה קה"ק. ער איז געוווען זטט האميد בעמיגערס, הר' יעקב יצחק ברויס, ר' מאיר יענשטיין, ר' יונה מאנאייאל, און הרא' קען מאידישטשוב. נאך איז לעבן פון ר' ר' מאלענטען האט אויגגענדעריך פינן פירן ערעה סידדים און שטאט לאונצערט, שפערער איז ער אידערער וויאוינען איזן שטאט לובלין, טויזענטער איזן האבן זיך מסתופף געוווען איזן זוין הייליגן שאטן, רוב צווייקי הדרו זונגען געוווען פון יעינע למבדים, ער איז באקאנט מיטן נאמען ער' הוועז ער האט אטלעס געוווען מיט רוחה קהודש. ער האט מהכר בעוווען די ספרדים: זאת דורון, זרכון זאָה, רברא אמרת. ער איז נסתכל געווארן שטח קה"ה לא' קז זיין היליגנו זיין געפינט זיך איז שטאט לובלין זצ"ל.

דער רבינו פון לובלין אויש נישטונגנעם קיינן שום שבת קודש מאכן קידוש ביז ער האט געלערנט קודס נאצ' הילכות שבת מהרב און ר' מאן מיין באאר הליב. (אללא דחאי, אוירער ערעריש ח) *

*
הריה"ך רבוי אלעזר מקאנזין זצ"ל האט פרוצ'יזיטל: דער רבוי פון לובלין האט געהאט אפערלען וויסע בעקיטישע וואס ער האט אונגעסן אדר ווען ער אין געווען אט מול בעי אדרית, אמא לאבן זיין שטוב מענטשען געזעהן ווי ער טוט אונ דיבעקטישע אין אתאג אונס עס אין נישט געווונ אכטער, אונ דאס אין זיין געווען אונ גירזיז ואודאעדער. דעם מעמענדונגון זונען זיין זיך ערעליבט אטס צו פראג אונשרידערלען שאילו אבעו וואס ס האט פסאליט אבעבר זיין, האט מען זאמים דעמאלאטס אוניד געפרענצע פארוואס ער האט גינס קאנגעסן דס פטעגעלע בעקיטישע. האט ער זיין געגענספערט:

דער רבינו פון לבלין האט געהט און מנחג איז שבת קודש נאכטיאיג בעפער מנהה פלענט ער זיך פארשפאָרן בו זיך אין שטוב פאר אַ קורצע ציטי, אונז נאכדעס פלענט ער אוּריניגזין אַין בְּהַמִּיד צו מנוחה וועלש סעדות. עס האט אלמאָל פאָסֵרט אַז אַיינער פון די חסידים האט געהט געוּוואָלט וויסן ואָס דער רבינו טוט דאָרט אללייס אַין יצווען, האט ער זיך באָהאלן אַין שאָנאָק, אַונז געיעזנֿן אַז דער האט געגעפֿנט אַספֿט הַכְּבָדִים אַזונ געלערטן אַזונ שטיך ציטיל, אַונז עַז געווֹאָר אַטְשָׁאָרְקָעָן לְיכִינְגְּקִיטִיס אַין צימְפָּרְווּי אַז בְּלִיאַץ, אַונז ער האט אַרְמָאנְכָּט דֻּעַס סְרָר אַז אַיִינְן אַיְזָהְיִיד מְנוּחָה שלש סעדות, אַזוי ווּי עַז אַיְזָוּן געווֹו שְׁפָעַט פָּרְנָאָכְטָס אַזונ לְיכָט אַזְזַי נִישְׁט גְּעוּוֹן, אַז שְׁוִין גְּעוּוֹן הַיְשָׁפֶן טוֹנְקָל אַזְזַי בְּהַמִּיד, אַז אַזוי האט מעַן גַּעֲדוֹוּנְטָן מְנוּחָה אַזְזַי גַּעֲפְּרוֹאוּטָן שלש סעדות, נאָךְ דַּי תּוֹרָה

הוילע ווילע בעקיטישׁ ווילע ער האט אונגען אוּר איז גווען מאָרולַיַּא
דִּרְתִּי, אָמָּל הָבָּן זַיִּינְעַס טַוְּבַּע מַעֲנְשָׁע נְעֵזָחָן וַיְיַעַר טַוְּט אָן דִּי בעקיטישׁ אַין אָטָג
אָס עַס אַיז גַּעֲוֹן אֶבְּרִית, אָנוֹ דַּאֲס אַיז זַיִּינְעַס אֶרְויַס וְאֶוְאנְדַּע. דַּעַם
וְעַמְּנִידָן פְּרִים וְהַן אַזְּנַבְּטַס זַיִּינְעַס רַאֲשַׁעַנְיָן שְׁאַלְתָּא אַבְּרָהָם וְאָס
סְּחַרְתָּא פְּאַסְּרִיךְ אַבְּרָהָם זַיִּינְעַס דַּעֲמַלְתָּא כְּפַרְמְגַנְּגַן פְּאַרְהָוָס עַר האַט
גַּעֲוֹן תָּאַג אַגְּנָעָוָן דִּי סְפַּעַטְיָלָע בעקיטישׁ. האַט ער זַיִּינְעַנְפְּעַטְעַט :

לכטנובסקי, אונ פון דעמאטלס איז ער ל'יע בעיליך, האט אים דער אדאשצער געאַטן, אויבן זווערטו רחל' שווין קיינמאָל נישט זעהָן, ווילְ דִּיְיכְטְּגְּקְיִיטִיז אַיז גַּעֲזָעָן פָּונְדָּע אָרוֹן, אָנוֹן וְעוֹר עַס זַעַת דָּעַם אָרוֹן הַגְּנוֹן קָעַ מָעֵרֶן נִישְׁט זַעַהָן מִיט פְּשָׁׂׂעַט גַּשְׁׂׂמִוּתִידְּגִּינְּעַן. (מרן הגה' י' מטאנצש צ'ל' בעס כ'יק הגה' י' מואידיסלאוועוץ' צ'ל')

ר' איז אהיינס עפראן.
נאר וואס דערoid גוואווארן אוון ער איז געווען אויפן וועג צו אײינס פון די
ויבערעדלען היכילם, האט אים מאַלאָק אַפְּגָּהָאַלְּטוֹן פֿוֹן נִיְּזָן וַיְיִתְּעָר, אַזְגָּעָלְדִּיג אָז ער איז
שט חעריגער מלעט ווי עס באַדָּרְך צו זַיִּן, האט דערoid געסעהנט אָז דאס קען נישט
זַיִּין, ווילע ער איז געווען אַמְּבָּלְאֵן לְבָּלְאֵן ער איז אַרְיָה זֶסְטְּרָן פֿוֹן לְבָּלְאֵן, וואס מיט
יען היילען זוונָן האט רָדָאָעָהָן אָרְוָן וַיְיִתְּעָר, אָוֹן אַבְּבָּאָן וְאַוְּלָטְגָּעָן בעס אַפְּגָּהָאַלְּטוֹן
סְרָרוֹן מִיט דַּי מְצֻחָּה בְּיַיְאָם, וְאַוְּלָטְגָּעָן ער דַּאֲך דָּאָס אַוְּדוֹדָי גַּעֲזָעָה אָזְנָבָּעָן פַּאֲרָאָכְטָן, דער
לאָך האט אַגְּנוּנוּמָן דַּי טַעַנָּה, אוון האט אַיְסָן גַּעֲזָעָן רְשָׁוֹת צו זַיִּין צָום דָּבָרְךָ פֿוֹן לְבָּלְאֵן אוון
יסָם בעטן ער זאל אַיְסָן פַּאֲרָעָכְטָן, אוון ער האט טַקָּע אַזִּי גַּעַטְוֹן, אוון דַּעֲפָרָהָאַלְּטוֹן
גענס טאג אַגְּנוּנוּמָן דַּי סְפָּעָלְיָהָאַלְּטוֹן, וְפה שִׁיחָהָן רַאֲדָמְשָׁלָן, חַבְּדָן וְאוֹתָט)

הריה'ק מצאנז זצ'ל (האט געזאגט איז מעו האט בקבלה או אברהם אבינו ע"ה איז געאגנצע מיט א שטוריימל אוון קאפטין אוון שיך אוון זאקין אוון חאלאלט. וויל דער רבוי פון לובלין האט קודס געאווונט אין שטיאט לאנגהוואן, אוון ער האט דאסטר אנגעפאנן צו פירן אביסל ריסיטטעווע, אוון זיזו רביה הריה'ק רב ר' אלימלך מליענטק זצ'ל האט געהאט אוויף דעם טרוממות, אוון דער רבוי פון לובלין אוין תيقיך ווען ער האט דאס געהערט אווונגעפאנר פון לאגערחט צו זיזו ווילערפון פון שטיאט ליינסק, אוון ער אוין אונגעקומען צום שטאט לובלין ערב שב'ק, אוון ער אוין געגענונג אונגעעהן אוון לענשן אין בהכני נזקן, אוון נאכן דאונגעען ליל שב'ק איז ער געבליבן אביסל לענער אין כהכני, אוון עס צום קומען צו אים איניעו אונגעען מיט א שטוריימל אוון לאלאט אוון שיך אוון זאקון אוון אים גענעבן שלום אוון געאגט גוט שבת, אוון דער רבוי פון לובלין האט געהערן ער אוין נישט איניעו פון די וועלטל, אוון ער האט אים געפרענט ווער ער איז, האט ער אים געגעטערט: איך בין דער וואס האט אים געאגט לך מארכץ אברהם אבינו ע"ה). מהדה גונזה צאנז,

תורתן מאירת עזינו יגן לנו וושר ליז בעדינו
אדם היה עובר בין הקברות, והיה יודע שצדיק קבור שם,
צורך להזכיר במעשיו, אמר ר' שלמה (משלי ז') צור צדיק לברכך. פסק ר' פ"ב ס"א)
פרתת איד אויך צדיקין ווי אינער אין דער וועלט?
די עיקר השתנות בי ציון פון צדיק אין נאכיזאון שמוטות וועבודות מפון מבוא כספרה ק.
אר צאלט אויפילעעלט פאר דסיעת, קומט יישט און צום ציון ווי אפרעמדער, מיר וועלן אויך
זושטעלן אוקבן "לספר בעזינו" מיט וועליבגען ייפורום מויודה פאר דז'יון ווי איד פאלט.
אווי ווי איז ענט מחלטן צו פארן אויף מקומות הקדושים, רופט אויך צו מערכת "זבaddir רובטני"
און פידר אויך יושבען בדורש"ת און קומליט אונז אונז אלראטן. 718-6817

*
איך את אמאל נזאגות פארו רביון פון לובלין או ער האט געזעהן אליהו הנביא זל"ט אין חילום, און ער וויל וויסן אויב ער האט אים באט געזעהן אדרו נישט, האט אים דער רבינו פון לובלין געזאגט ער זאל אלם פאראטעלן די צורה ואס ער האט געזעהן, און ער האט דאס ענטו, האט אים דער רבינו פון לובלין געזאגט: פאדאנבען – ענדליך צו דעם האסטו געזעהן, און ער האט אויסגעפריט: פון ווי קענען מיר אליהו הנביא, נאר וווע מיר האבן זיך געזונין פון שטאט לאכנתהן צום שטאט לובלין, איז געווארן אַרוֹנְשָׁעֶרֶת רעש און היימעל און דער אַיִינְקָעֵל פון הרה"ך רבינו קאפל מליקאוזא ציל'וּ ואַלְגָּדְרָט זיך פון מדינה צו מדינה, איז אליהו הנביא עוקומען כדי מיר צו קענען, און פון דעםאלטס קענען מיר אים.

אין טרונעט איז פארט גאר שלעכט פאר אידישע נושא
אפיקו מיט אן אויגערופענעム גאר גוטן פילטער